

Datum: 2023-11-01
Handläggare: Jenny Hellsten
Direktnr: 0322-61 61 39
Diariernr: 2023.347 KS

Kommunstyrelsen

Svar på motion gällande drogtester

Ärendebeskrivning

Boris Jernskieg (SD) lämnade en motion om drogtester till kommunfullmäktige den 6 september 2023.

Motionären föreslår följande:

- Att kommunen drogtestar elever i gymnasiet och undersöker om det är möjligt även i högstadiet.
- Att all personal, anställd eller arbetande för Alingsås kommun, testas för droger slumpmässigt eller på annat sätt.
- Att kommunens politiker drogtestas.
- Att elever, personal och politiker nykterhetstestas slumpmässigt.

Kommunfullmäktige beslutade den 6 september 2023, § 146 att motionen lämnas till kommunstyrelsen för beredning.

Förvaltningens yttrande

Alingsås kommun har tydliga riktlinjer och handlingsplan gällande alkohol och droger på arbetsplatsen. Det är inte tillåtet att vara påverkad av alkohol, droger eller andra berusningsmedel på arbetsplatsen under arbetstid. Riktlinjerna gäller även förtroendevalda och inhyrd personal, praktikanter och entreprenörer.

Kultur- och utbildningsnämnden samt barn- och ungdomsnämnden som ansvarar för gymnasieskola respektive högstadieskola har antagit drogpolicy för verksamheten. Av drogpolicyn framgår både hur nämnderna arbetar förebyggande mot droganvändning men också rutiner vid misstänkt drogaktivitet. Alingsås kommun har därutöver ingått ett avtal med Västra Götalandsregionen om att nyttja regionens hundenheter, som kan komma ut till kommunens olika verksamheter för att söka efter droger. Avtalet är kommunövergripande och kan avropas av samtliga verksamheter.

En offentlig arbetsgivare är begränsad i sina möjligheter att utföra drogtester, bland annat genom 2 kap. 6 § Regeringsformen där det föreskrivs att varje medborgare är skyddad mot påtvingade kroppsliga ingrepp. När en offentlig arbetsgivare, till skillnad från en privat arbetsgivare, begär att en anställd gör ett drogtest krävs antingen lagstöd eller frivillighet från den anställde. Varken lagtext eller lagförarbeten ger en arbetsgivare inom offentlig sektor rätt att beordra arbetstagaren att genomgå drogtest i ett enskilt fall eller i form av slumpmässiga hälsoundersökningar. Arbetsgivaren är heller inte tillåten att med stöd av 30 § i Lagen om offentlig anställning (LOA) samla in fler uppgifter om arbetstagarens hälsa än vad som är motiverat av arbetstagarens arbetsuppgifter. Detsamma torde gälla även förtroendevalda med uppdrag inom kommunen.

Vad gäller möjligheten att drogtesta elever är rättsläget samma som ovan, det vill säga det är lagligt att drogtesta elever så länge testet är helt frivilligt och att detta framgår tydligt. Det får

inte råda någon tvekan för eleven om att testet är frivilligt och att eleven har rätt att avstå från att delta, utan risk för repressalier.

Kommunledningskontoret bedömer att kommunens arbete mot droger och alkohol framförallt behöver vara inriktat på det förebyggande arbetet. Som ett komplement till det finns även möjligheten att avropa regionens hundenheter för sökning efter droger. Motionärens förslag i övrigt bedöms inte kunna genomföras med rådande rättsläge. Kommunledningskontoret föreslår därmed att motionen ska avslås.

Ekonomisk bedömning

Motionärens förslag innebär kostnader i form av drogtestar. Införandet av drogtestar för samtlig personal, elever och förtroendevalda kräver stora resurser. Exakt vilka kostnader behöver utredas vid ett eventuellt bifall till motionen. Förslaget att avslå motionen innebär inga kostnader.

Förslag till beslut

Förslag till beslut i kommunfullmäktige

Motionen avslås.

Cecilia Knutsson
Stabschef

Jenny Hellsten
Demokratistrateg